

NEGYEDIK FEJEZET

APOLLÓN

A hegyek hegyén, a fellegek fellegében stb. rettentő felfordulás uralkodott. A városok városában minden istennek, istennőnek, minden absztrakciónak és konstrukciónak, minden eszmének és minden szónak a látható anyagot a lehető legjobban megközelítő alakot kellett öltenie: így parancsolta a jó modor és az Ítélszék. Apollón átvágott a főtéren, ahol kisebb istenek üzleteket kötöttek, megváltották híveiket, oltárt béreltek, sorba álltak abszintért és ambróziáért, peyotlért és leértékelt borért, vagy az elhagyott hitek hivatalához. Szórakozottan, késve mutatkozott meg. Figyelmetlenségből, tévedésből a keresztény negyedben materializálódott.

Kedvelte a keresztény negyedet. Különösen az angyalok vonzották: szépséges, pompás teremtmények, csupa

aranyos test, amelyre pávaszemek miriádjával ékes szárnykabátot vetettek. Sajnos lehetetlen közeledni hozzájuk. Fagyot lehelnek, abszolút nulla fokosak, Celsius-fokban –273,15, ráadásul a főnök korábban minden kapcsolattól eltiltotta őket a többi negyed lakóival. Luciferrel való afférja után – az egyik legelőkelőbb kontinentális hercegség és arkhón, aki szerelmi kalandba bonyolódott Aphroditével – a főnök megfosztotta az angyalokat a nemüktől. Nagy kár, nagy veszteség, gondolta Apollón, Aphrodité mesélte, hogy az angyaloknak fejenként hét vaginájuk és hét péniszük van, valamint spektrális csiklójuk. Helyesebben: volt. Volt – hogy repül az idő, gondolta, még itt is, ahol áll.

Ritkán gondolt testi élvezetre, csak amikor materiális alakot öltött. Az anyagban volt valami, hogy mindenki folyton az anyagi kielégülésre gondolt. Remek találmány az anyag, ez tény, bár elég korlátozó. Szerencsére létezett az anyagról leválasztható, végső dimenzió is, ebben voltak igazán istenek az istenek, itt tartózkodtak szívesen.

A tér túlsó oldalára érve, közvetlenül az azték istenek negyedének kapujában belebotlott a négyszögletű körbe.

– Szia, II – köszönt Apollón. – Bocs, hogy neked mentem. Szórakozott vagyok. És késésben.

II, Kronosznak hála, nem válaszolt. Hermész felidézte első találkozását vele, mikor II úgy döntött, pontosan bemutatkozik: a földön eközben lezajlott két világháború, kisebb fertőzésekről nem beszélve. II ingerülten csikorgatta a fogát, s tovább dülöngélt a főtér felé. Apollón egész örökléte folyamán még sosem került ilyen közel II-hez. Néha persze látta, tapasztalta, de sosem

ütközött bele. II nem szívesen materializálódott. Talán mert irracionális és transzcendens volt, s egy irracionális és transzcendens lény materializálódása mindig suta és nevetséges? Befejezetlen és kételyt ébresztő?

Nem szerette az azték negyedét. Az itteni istenek mindenféle tollbundás alakokban öltöttek testet, például Quetzalcoatl, a Tollas Kígyó, aki alapvetően jó fej létező, lehet vele inni és kajálni, mélységesen ellenzi az emberáldozatot, és Che Guevara oldalán állt a Fidel Castróval való konfliktusában; tényleg szimpatikus isten, csak Apollónnak tollallergiája volt. Ennek ellenére kénytelen volt átvágni az azték negyeden, ugyanis mögötte kezdődött a görög negyed. Nem volt ideje kerülőt tenni.

A materiális alakkal együtt jár nemcsak az élvezet, de az idő is. Múlni kezd, el lehet késni. Az idő nem veszélyes, inkább irritáló, allergizál, mint a toll. Apollón befogta az orrát, és szaporázta lépteit.

Végül kiért a tollas negyedből, és fellépett az Olümposzra. Csodaszép fehérmárvány épület. Egy dór oszlop közelében megállt, hagyta, hogy fotózzák. Nemrégiben tűntek fel a paparazzik, rögtön nagy számban, mint a sáskáék; alighanem Egyiptomból származtak, ahogy a csapások többsége, az almadohány és a humusz.

A materializálódás együtt jár azzal, hogy elfogadjuk mindazt, amit az emberek kitaláltak, márpedig a paparazzi az egyik legutóbbi találmányuk. Apollón, a szépség és az erőszakos halál istene, szeretett fényképezkedni. Tökéletes test, arany hajfürtök, fürtjein babérkoszorú. Szeme tüzes, mint az olvasztott vas; ha haragudott, színe kihült – fagyos acélszürkévé vált. Orra egyenes, nemes vonalú, szörtemen orrlyukakkal, tökéletesen szimmet-

rikus. Pénisze nem túl nagy, kifogástalanul faragott; állítólag ez a méret már kiment a divatból. Ha esetleg, ha netalán, ha úgy adódna, elmegy a római negyedbe és megnagyobbíttatja, természetesen a józan ész és az anyag határain belül – őbelőle nem lesz szatír.

Meghajolt a paparazzik előtt, hogy aztán a főépület felé irányítsa előkelő lépteit: a karcsú oszlopokra emelt, roppant kupola felé: kristályból és Swedenborg drágakövében elfogott fényből épült. Gőgösen elsétált a ruhatáros mellett, a ruhatáros vakkantott.

– Mit akarsz, kutya?!

– Uram – vakkantotta Kerberosz bal pofája –, vidd magaddal az attribútumaidat.

Apollón felvette a nyilat és a lantot. Vagy egy ezredéve fontolgatta, ne cserélje-e le az attribútumait valami praktikusabbra. A lanton régebben egész jól játszott, bár Marszüasz után teljesen elment a kedve a hangszertől. Igaz, Marszüasz elvesztette a bőrét és vele az életét; a lanttól azonban, így vagy úgy, megundorodott Apollón. Zongora?, töprengett néha. Habár a zongora mint attribútum még kevésbé lenne praktikus. Talán valami önjáró dolog? Aphrodité például nemrégiben vásárolt magának egy szarvastehenet, és ez a szarvastehén mindenhova követi. Jól szituált állat. Nem zavar a szalonokban. Be van varrva a végbélnyílása.

Apollón az első kapu felé tartott. Régen az azonosításhoz villámokat használtak, és más látványos, főleg légköri jelenségeket, ma már elegendő a szemszkenelés. Az emberek tényleg ötletesek.

A második kapuban összefutott anyjával, a tiszteletre méltó Létóval. Megcsókolta szobororcáját. Apollón

anyját szerette, apját nem kedvelte. Nem vetném meg az Ödipusz-komplexust, gondolta. De nem tudta elképzelni magát az olümposzi trónuson, Létóval az oldalán. Anyjának vissza kellett mennie a végső dimenzióba, szokás szerint elfelejtett valami fontosat.

A harmadik kapuban elmondta a szokásos formulát:

– Apollón vagyok, Zeusz és Létó fia, Delphina gyilkosa, Delphoi Ura, az Ihlet Lehelete, a Kapuk Istene, a Káosz és Rend Ura, a phoibosz – a ragyogó. Satöbbi.

A kapu már négy becenév után kinyílt, bár az elmúlt évezredben kicsit megsüketült, jobb volt többet mondani. Apollón belépett a kristályküszöbön. Az istenek többsége már egybegyűlt. Apja sehol: a trón üres. Úgy látszik, gondolta, megúszom a késést.

Apjával nem ápolt különösebben jó viszonyt. Mikor legutóbb fellépett Zeusszal szemben – így írja elő a hagyomány –, büntetésül egy évig szolgált ajándék rabszolgaként Admétosz királynál. Énekelt, zenélt, táncolt. Ezt a büntetést eszelte ki Zeusz: megutáltatni, ami szép.

Odasétált a helyére Aphrodité és Athéné között (ábécésorrendben ültették az isteneket). Rajongott a szépséges – egyszerre hosszú szőke hajú és sötét punkfrizurás, hatalmas és szerény mellű, borotvált és bozontos puncijú – Aphróért. Aphró kevésbé kristálytisztán materializálódott, mint a többi isten, mindig olyan volt, amilyennek látni akarták.

Apollón megcsókolta Aphrót. Az édes Aphrót, aki materiális alakjában egyre hülyébb volt. Nem ő tehet róla, az emberek hülyültek meg a láttán, és Aphrodité velük hülyült. A materializálódott istenek sajnos kötődnek az emberekhez, és bizonyos értelemben függnek tőlük.

– Hogy vagy? – kérdezte Apollón.

– Még mindig nem tértem magamhoz a Lucival való afférom után! A mennydörgős ménkűbe, tudod, milyen spektrális orgazmusom volt?! Az utolsóban jött létre a Himalája.

– A Himaláját speciel ismerem, voltam síelni.

Most belépett Athéné aranyvértetben. Katonásan biccentett, és leült a helyére. Athéné nem rajongott Aphroditéért, régi ügy, kezdetben Páriszról volt szó, viszonzatlan szerelem és becsvágy.

– Te még mindig ebben a divatjamúlt vasmaskarában jársz, Bádogszűz? – csücsörített megvetően Aphró.

– Jobban is megerőltethetted volna magad, kedvesem – vágott vissza Athéné. – De hát mit várjunk attól, aki a tenger habjaiból és spermából született? Csoda, hogy egyáltalán beszélni tudsz.

A szóváltást Zeusz materializálódása szakította félbe. Kevesebb villámmal, mint hajdanán; a kor előrehaladtával még Zeusz is fukar lett. A hellén nagyság távoli emlék csupán, távoli, bár még mindig eleven.

Zeusz leült a trónra, megigazította a Hephaisztosz által kovácsolt villámot, ellenőrizte, hogy megérkezett-e az összes isten és hérosz, majd csettintett: Hermész odafutott egy serleg ambróziával.

Zeusz felemelte a kelyhet, öntött egy keveset önmaga tiszteletére:

– Az istenek visszatérnek az emberek közé – szólt, és ivott rá.

Athéné

Athénének hívnak. Anyám, a tiszteletreméltó Métisz, ez az előrelátó, ravasz asszony megjósolta apámnak, a – többek között – Villámszóró Zeusznak, hogy fia le fogja taszítani trónjáról, ahogy korábban Zeus is letaszította az apját. Mikor anyám a zsebkendőt átnyújtva teherbe esett Zeusztól, ő megijedt, és lenyelte anyámat – az éretlen férfiak állítólag így reagálnak utódjuk hírére. Én anyám hasában nőttem, anyám hasa meg apám hasában. Évek múltán születtem meg: apám belsősegeiben úszkáltam, anyatejjel táplálkoztam, ambróziával, amit alkoholproblémákkal küszködő apám ivott, s Herával, aki akkoriban feleség formájában fordult elő, a kisbetűs és intravénásan beadható herát ugyanis még nem találták fel. Húsz év után meguntam az életet a sötét zsigerekben. Átevickéltem Zeusz fejébe, ami nem jelentett különösebb nehézséget, mivel az agya közvetlenül csatlakozott a heréjéhez, mint a legtöbb férfinak.

Apámnak rettenetesen megfájdult a feje. Akkoriban még nem találtuk fel a morfiumot, amely érzésteleníti az anyagot, ezért Zeusz számára nem maradt más, mint megkérni Hephaisztoszt, hogy a klasszikus módszerrel sikerítse meg: Hephaisztosz, az aneszteziológia istene, belevágta pörölyét apám fejébe, kicsit túl erősen és minden bizonnyal célirányosan, mert nem rajongott apámért. Zeusz koponyája megrepedt, s kipattantam én, aranyvértzetben, Athéné, a bölcsesség, a művészetek és az igazságos háború istennője, a feministák királynője, a

tolerancia és az elkötött petevezeték fejedelemasszonya, valamint a gendertudományok díszdoktora.

Kipattantam, s ekkor apám megalázott. Noha gyenge volt és dekoncentrált – végül is kettérepedt a koponyája –, lehúzta rólam a vértzetet, és megnézte a nemem. Hozzáteszem, ez még Röntgen és az ultrahang előtt történt.

– Nő vagy – szólt apám.

– Elég lett volna megkérdezni – feleltem igencsak ingerülten.

Zeusz nevetni kezdett. Nem jelenthettem veszélyt rá nézve, nem taszíthattam le a trónjáról. Nevetése átment hányásba. Kiköpte anyámat és néhány kisebb istenséget és elméleti konstrukciót.

Gyűlölöm a férfiakat: egyáltalán, első éveim az anyagi világban az undorra szilárdult gyűlölet évei voltak. Megesküdtem, hogy szűz maradok, a nemiség és a vágly árt a bölcsességnek. Az anyag árt a harmóniának. Az anyag függőséget okoz.

Emlékszem, amikor először dematerializálódtam, amikor átköltöztem a végső dimenzióba. Nincs szó, amely visszaadhatná azt az állapotot. A szavak az anyagi rendhez tartoznak, nem alkalmasak azon állapotok leírására, amelyekben nincsenek vektorok, magánhangzók és más-salhangzók, színek és hangok, érzékek.

A végső dimenzióban tökéletes egység uralkodik, tökéletes harmónia, minden törvény és igazság, minden letűnt, mostani és el nem jött isten az Egy emanációja. Egy lét vagyunk, s egyszersmind létek miriádja. A szférák zenéje, a Végső húrjai, a fény és sötétség puzzle-ja, a dimenziók játéka – tökéletes az egész. Az anyag megteremtése hiba volt. Akárcsak a költészeté. Ez persze,

úgymond, tréfa, bár Zagajewskire és Poundra nézve érvényes.

Mi, istenek, kizárólag az anyag révén hathatunk a világra. Lehet, hogy ha a szavak a végső rendhez tartoznának, nem lenne ez a probléma. Sajnos azonban az istenek akkor fejthetik ki hatásukat, ha materializálódnak. Mikor materializálódnak, részben alárendelődnek az anyag törvényeinek. Minden bonyolulttá válik, elveszti ritmusát, értelmét, báját. Talán csak a naplementék sikerültek. Meg a hegyek. A hegyek az anyag legszebb oldala. Meg a víz-esések. A repülőgép-katasztrófákat is szeretem. És a hideg tengerek strandjait.

Az anyag megteremtése hiba. Azért jött létre, mert létrejöhetett. Minden potencialitás bizonyossággá válik. Minden megtörténik, ami megtörténhet. Az anyag mérhető, a harmónia nem. Mivel az anyag megszámlálható, mindenki szeretne minél többet gyűjteni belőle. Mivel az anyag mérhető, kódolva van benne az éhség és nyugtalanság. Az anyag szó is – tehát a nyelvtan rendszerezi az anyagot. A nyelvtani szabályok változóak, állandó mozgásban vannak, ki vannak téve a divatnak, hajlamosak a paradoxonokra, kivételekre, rendszerint úgyis a nyelvhasználat győz. Az anyag kedvez a hibáknak. A hibák a gyakori ismétléssel szabállyá válnak. A szabályok megszeghetők.

Nem szívesen materializálódom. Annak idején kötelességtudatból csináltam: fel akartam szabadítani az embereket az anyag, vagy az anyagot az ember alól. Nem ment, rosszul kezdtem neki. Jézus például sokkal eredményesebbnek, bölcsebbnek és meggyőzőbbnek bizonyult. A keresztény negyed istenei elszípkázták a híveinket. Meggyengülve, veszekedve tértünk vissza az Olümposzra.

Most visszamegyünk a földre, próbálkozunk. Jézus nem járt sikerrel, vesztett, persze nem végleg, ahogy mi sem vallottunk teljesen kudarcot. Minden belegabalyodás az anyagba előbb-utóbb vereséggel végződik. Másfelől csak anyagként és az anyag fölött aratható bármiféle győzelem.

A visszatérést az Olümposzra, majd a visszatérést a végső dimenzióba megkönnyebbüléssel fogadtam. Most apám bejelentette, hogy visszamegyünk a földre.

Összehívta Hellász isteneit, hogy ezt bejelentse. Szavaztunk, én ellene voltam. Semmi jó nem származhat a visszatérésből. Minek? Ha valamelyikünk meg szeretné ízlelni az anyagot, materializálódhat a városok városában, a hegyek hegyén, a fellegek fellegében stb., ihat, ehet, beszélgethet, közösülhet. Ha meg elunja, visszatérhet a végső dimenzióba. Minek kövessük el ugyanazt a hibát? – kérdeztem az olümposzi gyűlést. – Minek menjünk vissza? Ennyire hiányzik valami? Ennyire rossz szép történetnek, egyszerű, világos mítosznak lenni? Elérhetünk ennél többet?

A válasz: nem.

Mint szinte mindig, most sem vették figyelembe a véleményemet. A bölcsesség istennője vagyok. Ezer és ezer év megtanított: a bölcsesség az, amire nem hallgatnak. Az anyag fügefalevele. Metafizikának nevezett zsákutca, a végén körforgalommal.

Tudom, hogy szoktak nevezni: Pókhálós Frizsider. Pléh Madárijesztő. Rozsdás Petefészek. Vágyak Nyeső-ollója. Aphrodité meglepően ötletes – egy olyan lényhez képest, amely a tenger habjaitól és Uránosz genitáliáitól fogant –, ha negatív piárról van szó.

Ezúttal – azaz ismét – elhatároztam: a tettek mezejére lépek. Elhatároztam, elejét veszem a visszatérésnek az emberek közé.

Zeusz terve az alászállásról következőképpen hangzott: Hermész ellopja az összes vasalót és kávéját. Erre az emberek rájönnek, hogy elmúlt a keresztény negyed isteneinek ideje. És alászállunk. A kávé és a vasalók helyébe.

Okos terv, mármint Zeuszhoz képest, mert apám mellesleg nem egy szellemi titán. Azért is okos, mert abszurd; csakis egy ilyen terv számíthat sikerre, legalábbis vallási kontextusban. De hova vezet, ha sikerül? Hatalmunk lesz az anyag fölött, az emberek hinni fognak bennünk, a többi negyed istenei irigykedni fognak, a végső dimenzióban nem változik semmi. Akkor minek? Minek? Minek a hatalom az anyag fölött?

A szavazáskor ellene voksoltam. Egyedül Niké támogatta, valószínűleg azért, mert hatalmas vagyona tett szert az általa alapított konfekciócégből. Ha visszamegyünk, ha visszafolyik az idő, csökkenni fog a haszna, az is lehet, hogy el kell adnia a városok városában lévő ingatlanait. Niké az egyetlen szövetségesem. Könnyen lehet azonban, hogy támogatása – bár fontos, elvégre ő a győzelem istennője – kevés lesz.

Zeusz kiosztotta a feladatokat, a gyűlés véget ért. A felmérésből, amelyet a Szonda Isten Közvélemény-kutatónál rendelt, kiderült, hogy a relativizmus, a szexuális és szellemi szabadság, a család felbomlása és a heteronormativitás aláásása gyengíti a keresztény istenek pozícióját, márpedig ők a legkomolyabb ellenfeleink. Nem értettem egyet a felállított diagnózissal. Az isteneknek,

negyedről függetlenül, össze kellene tartaniuk az emberekkel szemben. Az emberek a legnagyobb ellenségeink. Persze nem hallgatott meg senki. Lehetőséget sem kaptam, hogy előadhassam érveimet.

A feladatok kiosztásánál nekem a relativizmus terjesztése jutott. Aphrodité a család bomlasztását kapta, ebben mondjuk elég jó. Népes csapat foglalkozott a heteronormativitással, Hermész pedig – klasszikus szerepben – lopással: feladata, hogy ellopja a világból az összes kávé és vasalót. Erósz lett a baklövésék ura: nyilvának az egymáshoz legkevésbé illő embereket kellett egymáshoz fűzniük. Immár nem az egyik fél alma a másik fél almához, hanem egy fél alma két véres bifsztekhez – ez az új receptje a tökéletes párnak.

Nem akartam visszatérni a földre. A földet meg kell hagyni az embereknek. El kell temetni ezt az örült tervet.

Hogy gondoltam-e arra, hogy megbüntethetnek engedtlenségemért? Igen, gondoltam: halhatatlan vagyok, ezért egy apróság is kikészíthet évezredek alatt.

Szövetségesekre volt szükségem. Elhatároztam, hogy találkozom Jézussal. Találkozni Jézussal nem akármi-lyen kihívás, mindenekelőtt logisztikai szempontból: állandóan úton van, hol keresztre feszítik, hol mennybe megy, hol világra jön, azonkívül csomó temploma van, ahol lógnia kell egy kicsit. Allah mellett őt a legnehezebb elcsípni az istenek közül. Nagyon elfoglalt: feszített napirend. Magába forduló típus. Nem szívesen hagyja el a negyedét. Szereti az embereket. Kicsit hippy, kicsit skizofrén.

Niké a nevemben találkozót beszélt meg az egyiptomi Ozirisszel. Jézus állítólag le van kötelezve Ozirisznek.

Tőle merítette az ötletet, hogy feltámadjon s győzedelmeskedjen az anyag és a halál felett.

Ozirisz az Utópia kocsmában, a főtér egyik pincéjében találkoztam; hülye név. Sápadtak látszott, a föld alatti istenek ritkán sülnek le.

– Szia – mondta az asztaltól felállva; igazi úriember, ha más kultúrkörből is.

– Szia – feleltem. – Rosszul nézel ki.

Ozirisz elnevette magát.

– Nyugi, ne aggódj. Tegnap Széth ellopta a genitáliáimat, és bedobta a Nílusba, már fáradt vagyok, hogy visszaszerezsem. Rémesen kiszámítható az egész.

– Akkor hagyd ott nála. Játszik vele egy kicsit, majd visszaadja.

– Igazad van, Athéné – tört ki Oziriszből a nevetés. – Hát a hagyomány?

– Kapja be a hagyomány.

– Ez az, csak mit?

Ozirisz nevetett. Egy ilyen rendszeresen feldarabolt istenhez képest meglepően sokat nevetett. De ez is az anyag egyik tulajdonsága: meglepő.

– Látom, ragaszkodsz az aranyvértéhez – szólt.

– Valóban. És te, nem kéne bepólyálva feküdnöd, mint a múmiák? Zöldre festett arccal? Atef koronában, heka jogarral, kezedben neheh légyecsapóval? Ha jól emlékszem az attribútumaidra?

– Olyan kényelmetlen és passé a pólya. Az attribútumaimat a ruhatárban hagytam. Inkognitóban vagyok itt – mondta végül, s lesütötte a szemét –, sőt in flagranti. Attól függ, ki jön.

– Akárcsak én – feleltem.

– Ebben a lebuiban olyan tüntetően Athéné vagy, hogy bárki lefogadná, hogy valamelyik kisebb isten, egy drag queen öltözött be Athénének. – Félbeszakította, s hörpölt egyet a serlegből. – Ez a vértzet pompás öltözék, erős, tartós. Még mindig szűz vagy?

Most én nevettem el magam. Elfelejtettem, hogy az egyiptomi istenek viccesek, imádnak ugratni és alkuhozni. Olyan régen elűzték őket a földről, hogy nem sérti őket túlságosan az anyag. A fáraók istenei már nem ártják magukat az emberek ügyeibe, nem akarnak visszamenni; bölcsek, örülnek az anyagnak a városok városában, s ennyi elég is nekik. Meg a végső dimenzió.

Még sosem találkoztam Ozirisszel. Egyszer beszéltem Ízisszel, a feleségével és a lányával a Penicillin tiszteletere rendezett koktélpartin.

Néztem egyiptomi szemét: fekete, mint a Sztüx, mélyebb, mint a kutak kútja. Néztem a száját, alsó ajka kihajlott, felfedte kissé hegyes, ambróziától kék gyémántfogait. Néztem erős járomcsontját, sápadt, borostától érintetlen bőrét, virágzó nádhoz hasonlatos orrát, kissé nemezelt haját. Néztem testét, amelyet hanyagul egy pamutlepellet takart. Egész más arányok, mint a görög panteonban: végtagjai nyúlánkak, ujjai karcsúk, minden körmén egy-egy ankh-kereszt, finoman ráfestve az elhalt hámrétegre. Keskeny mellkas, megkeményedett mellbimbói átütnek a szöveten. Azt hiszem, nincs annyi bordája, mint nekem, inkább a Cher nevű földi énekesnőre hasonlít. Néztem, és nem tudtam levenni róla a szemem. Szúrást éreztem a lapockáim között, mintha eltalált volna egy nyílhegy. Egyszeriben kész voltam alámerülni a Nílus vizébe, hogy megkeressem a genitáliáit.

Beleszerettem.